

Voorzitter,

Een Amerikaanse talkshowhost zei eens: 80% van de Amerikanen is heel redelijk. Als je die samen aan de keukentafel zet, komen ze er wel uit. De andere 20% zit in de politiek.

Voorzitter, ik hoop dat we er in dit huis vol politici wél goed uit weten te komen. Dat zal wel moeten, want de financiële vooruitzichten van de gemeente zijn allesbehalve rooskleurig. Het meerjarenbeeld is negatief, en dat is nog maar een deel van het probleem. De kortingen op de specifieke uitkeringen zoals het participatiebudget zitten daar niet in, evenmin is al het huidige reguliere beleid erin opgenomen. Het valt tot slot nog maar te bezien welk kabinet straks oprijst uit de kruitdampen van de formatie. Ook dat kan grote consequenties hebben voor de financiën van de gemeente.

Hoe zorgen we nu dat mensen in crisistijd het hoofd boven water kunnen houden? Hoe zorgen we ervoor dat jongeren kunnen blijven leren en werken, perspectief houden? Hoe geven we vorm aan onze duurzaamheidsagenda? Hoe krijgen we de gemeentefinanciën op orde? Met deze vragen in het achterhoofd kijkt GroenLinks naar de komende begroting en de bezuinigingen. Daarbij zijn we ervan doordrongen dat de bezuinigingen noodzakelijk zijn, en niet zonder pijn kunnen worden uitgevoerd. Het is terecht dat het college niet eerst naar de stad heeft gekeken, maar naar de eigen organisatie. Tientallen miljoenen worden gewonnen door efficiency, bezuinigingen in de eigen organisatie en financieel-technische maatregelen. Het is van belang daarbij zorg te blijven dragen voor de rol van de gemeente als aantrekkelijke werkgever, die bovendien de instroom van jongeren hard nodig heeft. De komende jaren is het ook de moeite waard om verder te kijken hoe we bureaucratie kunnen tegengaan en dienstverlening kunnen verbeteren; GroenLinks denkt dat daarmee nog meer bezuinigingen te realiseren zijn.

Bij bezuinigingen in het voorzieningenniveau wil GroenLinks enerzijds heldere keuzes maken en niet voor de kaasschaaf kiezen, en anderzijds de sociale voorzieningen, duurzaamheidseisen en de leefbaarheid in de wijken ontzien. De GroenLinks-fractie herkent die lijn in het collegepakket en is blij dat het college op die manier tot het benodigde bezuinigingsbedrag is gekomen.

Dat neemt niet weg dat mijn fractie bij een aantal bezuinigingen nog vragen en opmerkingen heeft. Bij de nadere uitwerking van *alle* voorstellen zal moeten blijken dat de bezuinigingen reëel zijn en geen onaanvaardbare negatieve gevolgen hebben. Daarbij speelt voor GL de

grootste rol dat we kwetsbare groepen blijven ontzien. Wij spreken hier later verder over, maar ik besteed aan een aantal voorstellen nu vast aandacht.

De bezuiniging op de Stadjerspas vindt mijn fractie jammer maar gezien de situatie acceptabel. We hechten er wel aan dat het huidige karakter van de pas met een brede doelgroep in stand blijft. Met versobering van de pas en beperking van marketing moet volgens ons veel voordeel te behalen zijn.

Bij de bezuinigingen op het schoolzwemmen, het peuterspeelzaalwerk en het budget maatschappelijke ontwikkeling moeten we er zorg voor dragen dat de negatieve gevolgen te overzien zijn. Er moet een vervangende regeling zijn voor scholieren die nog niet kunnen zwemmen. De kinderen in de doelgroep voor vroeg- en voorschoolse educatie moeten ook in de toekomst worden bediend. En de efficiencykorting in de maatschappelijke budgetten mag in de praktijk niet leiden tot harde ingrepen in het sociale voorzieningenniveau. In het geval van de Jonge Onderzoekers – een voorbeeld van een pijnlijke ingreep voor een fors bedrag, die de kaasschaaf elders voorkomt – kan ik me voorstellen dat de opgebouwde ervaring en kennis behouden blijft binnen een ander verband.

GL vraagt zich af of de uitbesteding van de ombudsfunctie en de samenvoeging van het Kunstencentrum en de Muziekschool daadwerkelijk tot een bezuiniging zullen leiden. Voor beide geldt dat GL vernam dat onderzoek in het verleden zou hebben uitgewezen dat met deze maatregelen nauwelijks een bezuiniging kan worden gerealiseerd. Mijn fractie vindt de uitbesteding van de ombudsfunctie een verlies; daar moet dan zeker wel een financiële component tegenover staan. Het college is daar vooralsnog positief over; ik wacht de uitwerking op dat punt af.

Tot slot wat betreft de bezuinigingen: in het overzicht is ook een korting op subsidies bij OCSW opgenomen. Mijn fractie pleit ervoor de culturele sector in het bezuinigingspakket te ontzien. De cultuursector krijgt al te maken met bezuinigingen op nationaal, provinciaal en lokaal niveau. Bovendien kent de nieuwe cultuurnota straks bij aanvang sowieso al een tekort. Bij de belangrijke ambities op cultuurgebied in het collegeprogramma past daarom terughoudendheid als het aankomt op snijden in culturele voorzieningen.

Voorzitter, dan kom ik op financiële knelpunten voor de komende jaren. GroenLinks maakt zich zorgen over een aantal sociale budgetten. In de eerste plaats is dat de schuldhulpverlening. De vraag naar schuldhulpverlening stijgt, terwijl de financiële middelen daarvoor afnemen. Door de wachtlijsten voor schuldhulpverlening te laten stijgen de komende jaren creëren we voor de mensen om wie het gaat én voor onszelf alleen maar grotere

problemen. Een kleinere bezuiniging op de schuldhulpverlening in 2005 liet dat ook zien; de raad heeft vanwege de negatieve effecten daarna snel de schuldhulpverlening weer op orde proberen te krijgen. Bij de begrotingsbehandeling in november zal de schuldhulpverlening voor mijn fractie een belangrijk punt van aandacht zijn. Over een ander sociaal knelpunt, rond alleenstaande minderjarige vluchtelingen, dienen wij een motie in, waarnaar ik nu korthedshalve verwijs. We zien verder knelpunten bij de langdurigheidstoeslag en bijzondere bijstand. Voor beide geldt dat mijn fractie de huidige sociale regelgeving in stand wil houden.

Jongeren mogen door de crisistijd geen valse start krijgen. In dat verband vraag ik graag aandacht voor het Ondernemerstrefpunt en de vmbo-carrousel. Een rapport van Intraval concludeerde begin dit jaar dat deelname aan de vmbo-carrousel ertoe leidt dat MBO-studenten aanzienlijk minder vaak van studie wisselen. Het Ondernemerstrefpunt levert ondertussen een bijdrage aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Mijn fractie ziet mogelijkheden in een samenwerking tussen ondernemerstrefpunt, vmbo-carrousel en ook het bureau maatschappelijke stages om de keten vmbo-mbo-arbeidsmarkt te versterken tegen beperkte kosten. GroenLinks dient daarover een motie in.

We zullen ons óók in de sfeer van onderwijs en welzijn moeten focussen de komende jaren. Wat GroenLinks betreft moet het tegengaan van taalachterstanden zo'n focuspunt zijn. We constateren dat zo'n 12% van de bevolking laaggeletterd is. We constateren dat veel allochtonen nog taalachterstanden hebben. We constateren dat een kwart van de basisschoolleerlingen met een taalachterstand van school gaat. We constateren dat de CITO-scores in Groningen laag zijn, en dat ze volgens de Stadsmonitor licht dalen. Veel van deze punten worden ook in het collegeprogramma genoemd. Ze vragen om een efficiënte gezamenlijke aanpak van het taalonderwijs en mijn fractie wil dat thema graag met een motie op de agenda zetten.

Voorzitter, bij contacten met scholen is ons gebleken dat er een wens is om het alcoholgebruik op scholen bij schoolfeesten en dergelijke tegen te gaan. Scholen zijn er huiverig voor om alleen actie op dit front te ondernemen. Gezien de verontrustende ontwikkeling van het alcoholgebruik onder jongeren en de schadelijke effecten daarvan op hun gezondheid, lijkt het GroenLinks goed om als gemeente hierin een regierol op te pakken. Dit najaar zal het gemeentelijke project 'Jongeren en Alcohol' zich op scholen richten. Wij zouden graag zien dat met de scholen naar een gezamenlijke aanpak van alcoholgebruik wordt gestreefd. Wat GroenLinks betreft zouden alcoholvrije scholen het streven moeten zijn. Wij dienen een motie in.

Voorzitter, als ik mijn betoog vervolg met meer financiële knelpunten voor de toekomst, brengt me dat op het duurzaamheidsbeleid. Dit college wil de agenda Energieneutraal 2025 voortzetten. Vorige week bij de Rekening heb ik ook al even geconstateerd dat er wat dat betreft nog een lange weg te gaan is. GroenLinks vindt dat het bij duurzaamheid niet gaat om een luxeproduct, maar om een noodzakelijke omslag in ons denken en handelen als samenleving. Die zetten we niet in de ijskast in crisistijd, maar daar gaan wij mee door. Duurzaamheid raakt alle beleidsterreinen. 'Bij alle toekomstige stedelijke ontwikkelingen is duurzaamheid het uitgangspunt,' lezen we in het collegeprogramma. Ook dit is een belangrijk punt voor ons voor de komende begrotingen. Daarbij gaat het concreet om bijvoorbeeld energiebesparing in bestaande woningen, duurzame energieopwekking en het energiezuinig bouwen van bijvoorbeeld nieuwe woningen en scholen. We wachten in dit verband ook het aangekondigde energieplan van het college dit najaar af.

Duurzaamheid is meer dan energie. Mijn fractie neemt graag deze gelegenheid om de wens van deze raad te herhalen om de nieuwe zuidelijke ringweg te overkappen en zo een barrière in de stad te slechten en kans te geven voor een hersteld Sterrebos. Die wens houden wij graag boven tafel, ook nu het financieel tegen zit. In de toekomst zullen financiële reserveringen noodzakelijk zijn om onze wens werkelijkheid te laten worden.

Voorzitter, de begroting 2011 wordt een moeilijke puzzel om te leggen. GroenLinks wenst het college daar succes bij. In het najaar zal mijn fractie beoordelen of de begroting de stad sociaal en duurzaam houdt, ondanks het bezuinigingspakket.